

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ**

МАТЕРІАЛИ

ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»**

Київ – 2012

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 2 від «26» вересня 2012 року)

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. ІХ Міжнар. наук.-практ. конференції, 25–26 жовтня 2012 р./ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2012. – 300 с.

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України; І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., доц.; Р.В. Пікус, к.е.н., доц.; С.Я. Боринець, к.е.н., проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; М.В. Романюк, к.е.н., доц.

Збірник містить матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 25-26 жовтня 2012 року на базі кафедри фінансів економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: фінансова політика та функціонування фінансової системи України, фіскально-бюджетний механізм в забезпеченні соціально-економічного розвитку України, корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки, світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах глобалізації. Особлива увага приділена проблематиці системних ризиків національних фінансових ринків в умовах глобалізації та світового фінансового спаду.

Видання розраховане на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

**Тези розміщуються в авторській редакції.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.**

ЗМІСТ

1. Варналій З.С. <i>Загрози фінансовій безпеці України на сучасному етапі.....</i>	11
2. Васильєва Н.К. <i>Розвиток банківського кредитування аграрного сектору.....</i>	14
3. Вовк В.Я. <i>Роль банківського кредитування у стимулюванні економічного розвитку.....</i>	17
4. Вожжов А.П. <i>О возможности монетарного «количественного прорыва» из «порочного круга бедности».....</i>	20
5. Зянько В.В. <i>Наріжна проблема розвитку інноваційного підприємництва в Україні.....</i>	23
6. Кириленко О.П. <i>Недержавні пенсійні фонди як суб'єкти фінансового ринку.....</i>	26
7. Корнєєв В.В. <i>Концептуалізація поведінкових фінансів в процесі інвестування.....</i>	28
8. Кравченко В.І. <i>Глобальні економічні процеси і розвиток фінансової системи України.....</i>	30
9. Кулиев Руфат <i>Тенденции развития финансового рынка Азербайджана.....</i>	32
10. Лазебник Л.Л. <i>Управління ризиками міжнародних розрахунків в комерційному банку.....</i>	37
11. Лондар С.Л., Козоріз А.В. <i>Середньострокове бюджетне планування як інструмент підвищення ефективності бюджетної політики.....</i>	40

Зянько В.В.,
д.е.н., професор,
Вінницький національний технічний університет

НАРІЖНА ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

В умовах ринкової економіки ключову роль при вирішенні практично всіх господарських проблем відіграють грошові відносини, а тому і найпотужнішим економічним мотиваційним чинником виступають фінанси. Отже, з'ясування причин уповільнення розвитку того чи іншого економічного процесу або явища, чи розробка заходів з прискорення його розвитку має вестись перш за все через призму матеріального (фінансового) заохочення, особливо якщо мова йде про підприємницьку діяльність. Такий підхід, зокрема, дозволяє виявити і зрозуміти основну причину вкрай низької інноваційної підприємницької діяльності в нашій країні, що спостерігається впродовж усього періоду ринкової трансформації економіки, незважаючи на те, що вченими розроблено модель інноваційного розвитку економіки України й інноваційний шлях розвитку визначено у якості пріоритетного.

Впровадження інноваційних проектів – шлях до підвищення конкурентоспроможності підприємства і товарів, що реалізуються, завоювання нових ринків збуту, виходу на світовий ринок. Активна й ефективна інноваційна діяльність – це надійний спосіб швидкого нарощування обсягів виробництва та збільшення прибутку. Тому дивним, на перший погляд, видається небажання більшості вітчизняних підприємців активно займатися інноваційною діяльністю.

Українська держава для підвищення ефективності інноваційного підприємництва ніби також зробила чимало: Верховною Радою України проголошено і прийнято інноваційну доктрину; сформовано законодавчу та нормативну базу підприємництва, а оскільки у своїй основі інноваційна діяльність є підприємницькою, відповідно, всі ці законодавчі та нормативні акти регулюють й інноваційну діяльність; сформульовані основні напрями вдосконалення механізму інноваційного розвитку, визначені особливості фінансового забезпечення наукової та інноваційної діяльності; розроблено велику кількість правових та організаційно-економічних заходів, спрямованих на цінове, податкове, амортизаційне, митно-тарифне стимулювання інноваційної діяльності підприємств; визначені, на основі науково-прогнозного аналізу світових тенденцій соціально-економічного і науково-технологічного розвитку та з урахуванням можливостей вітчизняного інноваційного потенціалу, стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні.

Все це свідчить про те, що українська влада усвідомлює необхідність і пріоритетність інноваційного напрямку розвитку економіки країни, як такого, що посилює економічну безпеку країни і сприяє реальній незалежності.

Тоді чому суб'єкти підприємницької діяльності в Україні у переважній більшості залишаються пасивними до інноваційного процесу?

Однією з причин цього є нерозвиненість економічної конкуренції між суб'єктами господарювання, що породжує інертність до розробки і впровадження інноваційних проектів. Посиленню конкурентної боротьби сприяє підвищення економічної ефективності підприємницької діяльності та зростання продуктивності праці, спонукальним чинником до чого в умовах ринкових відносин виступає прибуток, заінтересованість суб'єкта господарювання у фінансовому результаті від здійснюваної діяльності. Але чомусь фінансова мотивація, як впливає з аналізу вітчизняного законодавства, віднесена до другорядного чинника, якого легко можна проігнорувати, якщо в державному бюджеті не вистачає коштів. Про це свідчить поширена практика призупинення або взагалі скасування Верховною Радою України саме тих важливих положень Законів України, в яких були свого часу передбачені певні фінансові пільги для стимулювання інноваційної діяльності.

Зокрема, статті 21 і 22 Закону України «Про інноваційну діяльність» (№40-IV), які мали важливі положення про те, щоб залишати у розпорядженні суб'єкта інноваційної діяльності 50% ПДВ, одержаного (нарахованого) від продажу товарів (робіт, послуг), пов'язаних з інноваційним проектом, і його використання за цільовим призначенням; про звільнення від ПДВ та мита ввезеної сировини, обладнання й інших товарів для виконання пріоритетного інноваційного проекту; про застосування інноваційними підприємствами прискореної амортизації основних фондів та встановлення щорічної двадцятивідсоткової норми прискореної амортизації основних фондів групи 3; про сплату податку на землю у розмірі 50% від діючої ставки оподаткування, тобто про надання податкових та митних пільг для інноваційних підприємств, було виключено з цього закону на підставі Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» від 25.03.2005 р. (№2505-15) [1].

Окрім того, ще у 2004 році виключено із Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» п.7.14 статті 7, згідно з яким прибуток від реалізації інноваційного продукту впродовж перших 3-х років після його реєстрації повинен був оподатковуватися у розмірі 50% від діючої ставки податку на прибуток. Отже, інноваційна продукція стала оподатковуватися на загальних підставах, тобто за повною ставкою [2].

Існуючі нині заходи державної фінансової підтримки, цільового субсидування та кредитування технопарків, які передбачені Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» теж не сприяють розвитку конкуренції в середовищі технопарків, оскільки стосуються лише 16-ти технопарків, що ставить у нерівні умови господарювання решту технопарків, для яких такі пільги не передбачено.

Здавалося б, що на цьому фоні дещо поліпшував ситуацію в інноваційній сфері ухвалений у 2003 році Закон «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» (№433-IV від 16.01.2003р.), котрим передбачалося застосування положення про залишення у розпорядженні платника податків

50% податку на прибуток, одержаного від виконання інноваційних проектів, який мав зараховуватися на спеціальний рахунок інноваційного підприємства і міг бути використаними ним лише на фінансування інноваційної, науково-технічної діяльності і розширення власних науково-технологічних та дослідно-експериментальних баз. Але на практиці зазначені положення реалізувати було дуже складно через непросту процедуру узгоджень: рішення про надання проекту статусу інноваційного приймалися вищими органами виконавчої влади; закон також вимагав, щоб для кожного інноваційного проекту велася окрема бухгалтерія, що призводило до зростання витрат на оплату праці працівників бухгалтерської служби, особливо на малих підприємствах. До того ж цей Закон зрештою було визнано неконституційним Рішенням Конституційного Суду України №18-рп/2009 (v018p710-09) від 14.07.2009 [3].

Як видно, із прийнятих законів вилучені саме ті статті, у яких мова йде про фінансову мотивацію до інноваційної підприємницької діяльності. А оскільки остання вимагає, по-перше, значних коштів, а по-друге, пов'язана з великим економічним ризиком, тобто разом з можливістю одержання прибутку загрожує, у випадку невдалого інноваційного проекту, чималими збитками, то не дивно, що підприємців вона економічно не приваблює.

Отже, фінансова підтримка з боку держави є наріжною проблемою розвитку інноваційного підприємництва в Україні, без якої активізувати інноваційну діяльність в нинішніх умовах відсутності належного конкурентного середовища в країні практично неможливо.

Список використаних джерел

1. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2005 рік" та деяких інших законодавчих актів України (№ 2505-15) від 25.03.2005 р. // Відомості Верховної Ради України від 29.04.2005. – 2005 р., № 17, / 17-19 /, с. 724, ст. 267.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» / Відомості Верховної Ради України, 2004, №52, ст. 563.
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо мінімізації впливу фінансової кризи на розвиток вітчизняної промисловості" // Вісник Конституційного суду України – 2009 р., № 5, с.37.

Наукове видання

**Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи
України**

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
(25–26 жовтня 2012 р.)**

Відповідальний за випуск:
Формування та комп'ютерна верстка

Яфінович О.Б.
Могилко Л.В.

*Кафедра фінансів
Економічний факультет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, вул. Васильківська 90-а*